

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين إله خير ناصر و معين الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و علي و آلهما الطيبين الطاهرين و لعنة الله على أعدائهم أجمعين أبد الآبدين

سؤال: مسافت شرعيه برای مترتب شدن احكام قصر و اتمام چه مقدار است؟ و به عبارت ديگر مسافر شرعي به چه کسی اطلاق می شود؟

جواب:

۱- هر مسافری از نظر شرع تکلیفش قصر نماز نمی باشد، و برای اینکه مسافر مشمول این حکم بشود شرایطی لازم دارد.
۲- در صورتی که سفر در خصوص طاعت، با شرائط آن از مسافت و قصد و غیر آن، محقق شود، واجب است تقصیر در نماز واجب چهار رکعتی و افطار در روزه ماه مبارک رمضان یا قضای آن، و همچنین نوافل روز ساقط می شود.
۳- در غیر سفر [از وطن و منزلگاه و تعلق ملکی از قبیل استراحتگاه و نخوان] و مکانی که در آن قصد اقامت ده روز را داشته باشد، حکم سفر جاری نیست، و همچنین اگر در سفر وارد بر منزلی شود که منزل او مثل منزل خودش است از نظر راحتی و اختیار، و همچنین کسی که نوعاً و غالباً در سفر است؛ چه اینکه به اقتضای شغل یا زندگی او، و یا منزل او همراه اوست، بلکه سفر کردن جزء عادی زندگی او باشد، و همچنین سفری که در غیر طاعت باشد، (که منحصر به سفر معصیت نبوده و شامل سفر لهو و لغو هم می شود؛ مانند سفر برای تفریح مانند گردش یا شکار تفریحی)، در همه اینها حکم مسافر ندارد.

۴- مسافت موجب تحقق سفر، مسافتی است که یکروز را تقریباً اشغال کند، و معیار برای سیر کنندگان با وسیله سریع؛ وسایل حمل و نقل و سفر عمومی هر عصر است، که در این عصر مسافتی را که یک کامیون و اتوبوس معمولی حدوداً در یکروز بطور مجاز می تواند طی کند را ملاک قرار می دهند، ولذا اگر کسی همین مقدار را سریعتر طی کرد باز هم مسافر محسوب می شود.

۵- کسی که با طی مسافتی کمتر از یک روز قصد اقامت بقیه روز و یا شبی را در محلی دارد، و پس از آن به سفر ادامه می دهد؛ تا کتون حکم مسافر نداشته، و پس از آن اگر شرایط سفر را داشته باشد حکم آن را دارد. [شماره ثبت: (۶۶) منبع: المسائل الفمیة]

سؤال: کسیکه قصد دارد باندازه مسافت شرعيه مسافرت کند و لکن بین راه توقف یکی دو روزه دارد (مثلاً از مشهد مقدس که وطنش است قصد سفر به تهران را دارد و لکن از راه شمال می رود و آن جا چنین توقفی دارد) آیا حکم مسافر بر او مترتب است؟

جواب: اگر سفر در طاعت بوده، و سفرکردن عادت معمول وی نشده، و مقدار سفری وی به قدر اشتغال یوم (یکروز) باشد؛ حکم مسافر را دارد. ولی اگر قبل از اشتغال یوم در سفر، یا طی مسافت به قدر یوم، در محلی یکشب و بیشتر استراحت نماید، نماز قبل و حین آن تمام است، پس اگر در سفر ادامه دهد و مسافت مورد سفر پس از این؛ به قدر یوم باشد، حکم مسافر را پیدا می کند، اما اگر بعد از اشتغال یوم در سیر، یا طی مسیر به قدر یوم توقف نماید؛ حکم مسافر را دارد. [شماره ثبت: (۶۷) منبع: المسائل القمیة]

سؤال: با توجه به نظر حضرتعالی در مورد سفر شرعی (مسیره یوم) حکم سفرهای هوایی از این جهت چیست؟

جواب: از نظر مسافت مانند سفرهای زمینی عمل می کند و سرعت سیر دخالتی در شمول حکم ندارد، ولذا اگر در ساعتی مسافت قدر یوم را طی کرد، حکم مسافر داشته، و لازم نیست تمام روز را در سفر هوایی باشد. [شماره ثبت: (۲۰۴) منبع: المسائل القمیة]

سؤال: اگر از شهرستان شاهین شهر که محل کار و اقامت می باشد هفته ای ۲ یا ۳ روز و یا هفته ای چند ساعت به شهر اصفهان برود و آنجا اقامت کند و این کار هر هفته انجام شود با توجه به اینکه فاصله دو شهر کمتر از ۳۳/۵ کیلومتر می باشد آیا در اصفهان نماز شکسته است و روزه نمی توان گرفت؟ آیا مسافر محسوب می شود؟

جواب: مسافر محسوب نیست و نماز و روزه تمام است. [شماره ثبت: (۶۵) منبع: المسائل الإصفهانیة]

سؤال: اگر کسی در این زمان؛ با سرعتی کمتر از وسایل حمل و نقل عمومی سفر نماید، ولی طی مسیر (نه توقف) او حدوداً یکروز طول بکشد، (مانند اینکه وسیله او مشکل داشته باشد، یا به علتی آهسته سیر می کند، یا با قایق پارویی یا بادبانی مسافرت می کند، یا استفاده از وسیله ای مانند موتورسیکلت یا دوچرخه می نماید، یا اینکه با مرکب حیوانی بخاطر وضعیت منطقه (کوهستانی) مسافرت می کند، و یا اینکه پیاده می رود؛ مانند اینکه برنامه سفر زیارتی با پای پیاده دارد)، آیا ملاک برای این شخص در مقدار مسافت (موجب شکسته شدن نماز) همان مسافتی که وسایل حمل و نقل عمومی طی می کنند می باشد؟ یا اینکه ملاک یک روز صرف شدن در طی راه است؟

جواب: برای همه قاعده اصلی طی مسافت به قدر یوم (یکروز) است، ولذا در صورتی که سایر شرایط مسافر شدن را داشته باشد؛ کسی که در این زمان مانند قدیم طی مسیر می نماید (پیاده، مرکب حیوانی و مانند آن از نظر سرعت) با یکروز راه رفتن مسافر می شود، که مسافت موجب سفر برای مسافر با پای پیاده و یا مرکب حیوانی هشت فرسخ شرعی که حدوداً معادل ۴۵ کیلومتر است می باشد. [شماره ثبت: (۱۲۹۶) منبع: المسائل الهمدانیة]